ԹԻՒ 7747 16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1911 ԿԻՐԱԿԻ

29 Octobre 1911 N. 7747 نومرو ۷۷٤۷ ۱٦ تشرین اول ۱۳۲۷ پازار

ԱՐԵՒԵԼՔ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

ՀԻՄՆԵՍԼ 1883ԻՆ FONDE EN 1883 پازار ایرتسندن ماعدا هر کون نشراولنور . تاریخ تاسیسی ۱۸۸۳

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՕՅԱԶԻԱՆ - ԳԱԼԱԹԻԱ

آره‌ولك
یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیری قره‌کین بویاجیان
درسعادت — غلطه
ابونه فیاتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات
ایچون سنه‌لکی ۱۰۰ آلتی آیلغی ٥٤ غروشدر .

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

		Տարեկան	Վեցամս.
Դուռառներու	համար	100	54
Արտասահման	»	35	20 ֆր.

نسخه‌سی ۱۰ پاره 10 ՓԱՐԱ

آره‌ولك
AREVELK
Journal arménien
DIRECTEUR - PROPRIÉTAIRE
K. BOYADJIAN
CONSTANTINOPLE-GALATA

ՄՂՃԱՒԱՆՔԸ

«Երկու օրէ ի վեր փչող հաբաւաին բուռն քամին և ալեկոծութիւնը ահռելի աղէտ մը պատճառեցին առջի գիշեր Եէտի Գուլէի Ս. Յակոբեանց որբանոցին մէջ։ Ինչպէս յայտնի է, այդ խարխլիկ շէնքին ծովեզերեայ բաժնին մէջ կը գտնուին որբերու ննջարանները։ Թէեւ քանիցս հոգաբարձութեան անդամներէն Նէրսէս էֆ. Օհանեան, ստիպողական գիմումներ ըրած էր Գարակէօղեան որբանոցի խնամակալութեան, որպէս զի կամ որբերը այլուր փոխադրուին և կամ գումար մը արուի գոնէ առժամեայ կերպով հարկ եղած նորոգութիւնները ընելու։ Թէեւ խնամակալութեան պատասխանները անդամները հաւանութիւն յայտնած էին այս մասին պարտ ու պատշաճ տնօրէնութիւն մը ընելու, այսուհանդերձ մինչեւ այսօր բան մը չէր եղած։ Արդ, առջի գիշերուան բուռն վոլթորիկին մէջ ոչ ոք, ալիքները անքան ուժգնօրէն կուգան կը զարնուին այդ խարխուլ ննջարաններուն պատուհանները որմերուն որ անոնք չկրնալով դիմադրել, ահեղ ճարճատումով մը կը փլչին և որբերէն երեսուն երկու տղաք ծովը կը թափին։ Հասած անմիջական օգնութեանց շնորհիւ հազիւ կարելի կ՚ըլլայ ազատել խե՛ղճ ծովամոյն որբերէն վեց հատը, իսկ միւս քսանվեց որբերը կը խեղդուին։ Մինչեւ այս առտու ալ որբերէն քսանին դիակները գտնուած և ցամաք հանուած են, իսկ միւս վեց որբերուն մարմինները կը փնտռուին։ Այս աղետալի դէպքը մեծ յուզում յառաջ բերած է։ Պատրիարքարանը որոշած է վառաւոր թաղում մը կատարել տալ հեգ որբերուն, յուղարկաւորական հանդէսին պիտի նախագահէ կրօնական Ժողովի առենապետը։ Ազգային Ժողովը որ այս ուրբաթ նիստի հրաւիրուած էր, ի նշան սգոյ, չպիտի գումարուի։»

Կը մտածեմ թէ դեկտեմբերի ցուրտ իրիկուն մը, իրենց վառարանին չուրջը, ընտանիքով ժողվուած, Բիւզանդիոնի մէջ այսպիսի լուր մը կարդան Յալուսիին էֆ. Ասլանեան, Մկրտիչ էֆ. Մանուկեան, Եդուարդ էֆ. Գարակէօղեան Մկրտիչ էֆ. Ասասեան կամ Գարակէօղեան արհեստանոցի միւս խնամակալները, արդեօք ձեռքերնին գլուխնին պիտի զարնե՞ն, խղճահարութեան տագնապը պիտի ունենա՞ն, թէ ամենայն անտարբերութեամբ պիտի ըսեն իրենց զաւկին.

— Աղջիկս, ըսէ՛ որ կերակուրնիս տան։

Եւ մի՛ կարծէք որ այսպիսի աղէտը մը մէկ օրէն միւսը չկրնար պատահիլ ինչ որ զարմանալի է՝ այն է որ տակաւին մինչեւ հիմա գրժբախտութիւնը չունեցանք այդպիսի գոյժ մը արձանագրելու մեր ազգային լուրերուն մէջ, որոնք այնքա՛ն բեղուն են սեւ սեւ իրողութիւններով։

Այս գարնան առիթ ունեցայ բարեկամիս, Նէրսէս Օհանեանի, հետ այցելելու այդ խարխլիկ շէնքը, որ քաղաքին ոտքերուն տակ կը դողդղայ։ տեսայ այդ սոսկալի ննջարանները ծովու անդունդին վրայ կախուած, ծակ ծակ ու փտած փայտերով և սարսափահար հարցուցի թէ ինչպէ՞ս կարելի էր ազգին որբերը այդ մահուան անմիջական վտանգին մէջ պահել։

— Մինչ առեղէն նոր որբանոց մը պիտի չենուի և հոն պիտի փոխադրուին, պատասխանեց Օհանեան, եթէ ո՛չ այսպէս կեցուելիք բան չէ։

Եւ սակայն անկէ ի վեր վեց ամիս է ու տակաւին քա՛լ մը առնուած չէ նոր որբանոց մը շինելու համար։ Նէրսէս Օհանեան, ճարահատ դիմած է վարչութեան, պաղատելով, ազաչելով, սպառնալով որ բան մը ընեն այդ խեղճ որբերուն, գոնէ գումար մը որոշեն որբանոցին առժամեայ նորոգութեան համար և վերջապէս կրցած է համոզել Գարակէօղեան Արհեստանոցի խնամակալութիւնը որ 100 ոսկի տրամադրէ անհրաժեշտ նորոգութիւնը կատարելու համար։

Եւ սակայն մինչեւ այսօր այդ գումարը չէ տրուած, խնամակալութեան մէկ քանի անդամներուն չկամութեան շնորհիւ և մինչեւ այսօր խեղճ որբերը ամէն գիշեր իրենց անկողինները կը մտնան, գուցէ ծովուն մէջ արթննալու հաւանականութեամբ։ Եւ ահա՛ ձմեռն ալ վրայ կը հասնի...։

Արդեօք ժամանակը չէ՞ հասած որպէս զի այդ խնամակալութիւնը իր որբանոցը չինէ ու երկու հարիւր անտէր մանուկները վրէպ ահռելի մահուան մը վտանգէն։ Այդ խնամակալութեան անդամներուն մէջ արդեօք կա՞ մէկը որ համարձակի իր զաւակներէն մին Ս. Յակոբի որբանոցի ննջարաններուն մէջ ժամ մը պահելու։ Ինչո՞ւ այդ անխիղճ, հակամարդկային վերաբերումը հէգ որբերուն համար, որոնք մեր խնամքին ու հոգածութեան յանձնուած են։

Գարակէօղեան խնամակալութիւնը պէտք է ժամ առաջ մեզ փրկէ այս մղձաւանջէն, որովհետեւ մէկ օրէն միւսը կրնայ պատահիլ այն սարսափելի աղէտը զոր վերը նկարագրեցի։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳԵՂԵՑԻԿ ԽԱՂԵՐ

ԵԹԷ ԳԻՏՆԱՅԻ՛Ն...

Եթէ փոքրիկ ծաղիկները գիտնային թէ սիրտս ո՛ւրչափ սաստիկ վիրաւորուած է, անոնք իրենց անուշահոտութիւնները վերիս վրայ պիտի թափեին։

Եթէ սոխակները գիտնային թէ ո՛ւրչափ տխուր եւ ցիւանդ եմ, անո՛նք իրենց զուարթ երգերով զիս պիտի սփոփեին տառապանքներուս մէջ։

Եթէ, վե՛րը ոսկեծոլ աստղերը գիտնային թէ ցաւս, անոնք երկինքին վար պիտի իջնէին իրենց մխիթարութիւններն ինձի բերելու համար։

Բայց ո՛չ ոք կրնայ գիտնալ վիշտս, սիրուհիս միայն գիտէ, ա՛ն որ սիրտս վիրաւորած է։

Թարգմ.
ՀԷՆՐԻԽ ՀԱՅՆԷ Մ. Գ. ՄՈՋԵԱՆ

ՎՏԱՆԳ ՄԸ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Հարիւր անգամ ըսուած է և տակաւին նոյնչափ մը եւս պիտի կրկնուի որ ահաւոր ծածանում մը դէպի կործանումի եւ պզտիկնալուն գլխաւորագոյն պատճառը թուրք ցեղին բարեկարգիչ ոգի չունենալն առաջ կուգայ։ Իշխող տարրը սխալ հպարտութեամբ մը, Թուրքերը երկրին վարչութեան մէջ ի վաղուց յետէ պատասխանատու պաշտօններ յանձնելու դժկամակած են իրենցմէ աւելի զարգացած եւ բարեկարգիչի ընդունակութեամբ օժտուած ոչ-իսլամ օսմանեան տարրերուն. ինքզինքին յօժարակամ զրկած են այս վերջինց կարողութենէն և ընդունակութենէն և յամառած են մինչեւ վերջը մնծամամարար իրենք իրենց ձեռքովը կառավարել իրենց գրաւած երկիրները, զորոնք սակայն չարունակ զէշ կառավարած են։ Երկրի մը մանաւանդ արեւելեան երկրի մը պետական կազմը չատ մեծ կարեւորութիւն չունի անոր յառաջդիմութեան տեսակէտով՝ եթէ անոր բազկացուցիչ տարրերը ապիկար և անընդունակ անձերէ կազմուած են։ Թուրքիան այս ըսածիս ամենէն կենդանի օրինակն է։ Անիկա սահմանադրական ռէժիմի օրով ա՛նչափ զէշ կառավարուեցաւ որչափ մի սպետական վարչութեան մը սակ, սա՛ սովորական պատճառաւ որ՝ թէ՛ մէկ և թէ՛ միւս վարչութեանց օրով թուրք տարրին մէջ մարդիկ կը պակսէին երկիրը կառավարելու։ Նոյնը պիտի պատահէր նաև ռամկավարական թուրք հանրապետութեան մը չրջանին, եթէ դարձեալ իբրեւ իշխող ցեղ, Թուրքերը յամառէին իրենց սեպհական ուժերով կառավարել իրենց գրաւած երկիրները։ Ցաւալի է հաստատել թէ՝ թուրք տարրին մէջ Քաղաքակրթութիւնը իւրացնելու դէմ ճակատագրական ծուլութիւն մը, հակառակութիւն մը կայ որ նուազ չափով մը գոյութիւն ունի նոյն իսկ ուրիշ իսլամ տարրերուն, օրինակ Արաբներուն, Հնդիկներուն և Թաթարներուն մէջ։ Գուցէ ասոր գաղտնիքը Թուրքերու աչխարհակալ փայլուն և դիւրին յաղթանակներուն մէջ պէտք է փնտռել որ զանոնք, դարերու ընթացքում, վարժեցուցած են իրենց գրաւած ժողովուրդներուն վաստակովը և անոնց երկիրներուն հարստութեամբը ապրելու անաշխատ։ գուցէ Թուրքերն ալ օրին մէկը պիտի հարկադրուին աչխատիլ ընդհանուր քաղաքակրթական չարժումին հետեւիլ երբ այլեւս իրենց ձեռքին տակ չի կրնան ունենալ կթան կովեր և վերջ ի վերջոյ դառնալ նշանաւոր ցեղ բարոյա-մտային յառաջդիմութեան տեսակէտով, ինչպէս երբեմն նշանաւոր հանդիսացած էին աչխարհակալութեան յաջողութեամբ։ Բայց կը վախնանք որ մինչեւ այդ թուականին ողջունուիլը, Թուրքիա աչխարհագրականապէս չատ բան պիտի կորսնցուցնէ և Թուրք ցեղը ինքզինքը մինչեւ անդամ չափազանց բարեբաղդ համարելու է եթէ մինչեւ իր քաղաքակրթական ճշմարիտ պարծնումը ի վիճակի գտնուի իրեն սեպհական քաղաքական սահմաններ ունենալու։

Ամենքս ալ ցաւ զգացինք, իբրեւ օսմանցի, Իտալիոյ «յեղուզակային» վարմունքին համար Ափրիկեան Տրիպոլսոյ

---

(١٦٨)

عبدالحمید وشریوو هولمس

اوچنجی قسم

سقوطه طوغرو

اوچنجی فصل

چوللر ایچنده

سنزك بتون حیاتکز، خبائث و آلچقلق ایله یوزلرجه بی کناه افراد ملتی اضطرابلر ایله ثولدورمکدن بشقه برشیئ یارامادیغی کبی وطن مقدسی دخی اضمحلال اوچورومنه کوتوره‌رك، بك وخیم برجنایت ارتکاب ایدییورسکز ... سن عجبا قاچ کناهسز شهیدلرك قانی دوکمشسکدر، وکیم بیلیر . . . وجداننده یاپدیغك خائنلقردن طولایی نه‌قدر ثقللر واردر. سنك دنی موجودیتنه عجبا مزارلردن نه‌قدر لعنتلر اوقونیور! سنی کبرتمك برجنایت دکل اللهه مقبول بردعادر.

کنج بوسوزلری سویله‌دکدن صوکره ، جیبندن روولوه‌ری چیقاره‌رق ، سامع بکك آلتنه طوغرو توجیه ایتدی .

سامع بکك شمدی‌یه قدر صغوق قانلیلغی کندیسنی قورقونج برحزن وکدره غرق ایتمشدی. رنکی دهشتلی صورتده صاراروب ، دوداقلری لرزشدار اولیوردی .

قورقاق کوزلری قارشوسنده ثولومك قورقونجی وغیرقابل تأخیرخیالی دیکلمکده ایدی.

ایشیدلیه‌جك برسس ایله :

— بنی عفو ایت ! دیدی .

کنج اوچ کره بلا فاصله آتش ایده‌رك : آینك برکوننده هرطرفده صغوق حکمفرما اولیوردی . آقشامه قدر متصل قار یاغمش اولدیغندن ، زقاقلر برباضلق ایله مستور ایدی. قاراکلق ایوجه باصدقدن صوکره قار دها شدتلی برصورتده یاغیوردی .

غلطه کوپریسی جهتلرنده بیوك برجوش وخروش موجود اولوب ، هرکس برساعت اول صویا اطرافنده ایصینه‌رق ، استراحت ایتمك اوزره ، شدتلی قارك یاغمه‌سیله تونله ویاخود ترامواى ارابه‌لرینه شتاب ایتمکده ایدی .

کوپری باشنده‌کی قارغشه‌لغه قاریشمش ایکی کشی یکدیکرینك قولنه طوتلمش اولدقلری حالده برشمسیه ایله ایلرولەمکده ایدیلر .

مذکور ایکی کشیدن بری قرق یاشنه یقین ضعیف، اوزون بویلی وصقالسز برآدم دیکری دخی یکرمی بش یاشلرنده آتشین کوزلر ایله اورته بویلی ، شیشمانجه برکنج ایدی . بونلر کوپری طرفندن کله‌رك ترامواى خطنه طوغرو ایلرولەدیلر ، اوراده شاشیروب قالدیلر ، ظن ایدرسککه کیده‌جك یرلرینی بیلمه‌یورلر ایدی.

— اکر لایق کورورایسه‌سنی الله عفو ایتسون! دیو سامع بکك رجاسنه جواب ویردی .

عبدالحمیدك صادق خفیه‌سی اذیتلی برحال احتضار ایله یره یووارلاندی .

آرتق سامع بکك شان وشرف واعتبار وثروت حقنده‌کی خولیالری محو اولمشدی ...

کنج برآن آیاقلری آلتنده سرلمش جسده باقه‌رق ذهناً :

— بوجنایتی دخی عبدالحمیدك حسابنه کچیرملی‌در ، دیدی .

صوکره آیاقلری اوزرینه چوکوب راحتلانمقده اولان دوه‌سنه یاقلاشدی وهمان دوه‌یه راکب اوله‌رق ، دوه‌یی آیاغه قالدیروب سریع صورتده چولك قراکلغنده کوزدن نهان اولدی.

دردنجی فصل

قومیته اجرای فعالیت ایدییور

شمدی‌یه قدر تعریف ایتمش اولدیغمز وقایعدن برآی صوکره ، ۱۹۰۵ کانون ثانی برآز توقفدن صوکره کنج کندندن مسن اولان رفیقنه خطاباً :

— بزم ایچون نه ترامواى نه‌ده تونل سالم برمحل عد اولنه بیلیر . بناءً علیه ماشیاً بك اوغلنه چیقسه‌ق پك اعلا اولور .

— بن دخی اویله ظن ایتمکده‌یم .

فقط بوقدر صغوق هواده بك اوغلنه قدر یورومك پك خوش برشی اوله‌ماز .

— اهمیتی یوق ، دها ناخوش فلاکتلردن وارسته اولمق اوزره شوکوچوك صیقنتی‌یه قاتلانمق دها ایودر .

تعاطی اولنان شوسوزلردن صوکره ، ایکی رفیقلر یوکسك قالدیرمدن بك اوغلنه طوغرو یوروممکه باشلادیلر .

برودتدن وقاردن فوق‌العاده اوشویه‌رك، ایصنمق اوزره سریع خطوه‌لر ایله ایلرولەدکلرندن اون دقیقه‌ده تونلك باش طرفنه واصل اولدیلر. بویله صولوق صولوغه یوروممك کندیلرینی قوت وقدرتدن محروم ایتمشدی .

کنج ، رفیقندن یاشجه کوچوك اولدیغی حالده ، اونك قدر قوتلی دکلدی ، توقف ایتدکلرنده ، ضعیف واوزون بویلی آرقه‌داشنه توجیه خطاب ایده‌رك :

— دها چوق یورویه‌جکز ، بن‌ده ایسه یوروممکه درمان قالمادیغنی بیلملی‌سکز ... هیچ دکل ایسه برآز استراحت ایده‌لم .

— لکن بوراده کندیمزی تحت تهلکه‌یه وضع ایتمه‌دن نره‌ده اوطوره بیلیرز؟... طوغرو یولك بتون بیراخانه وقهوه‌خانه‌لری خفیه‌لر ایله طولودر .

— بن یان طرفلرده امین بریر بیلیرم .

— پك اعلا ! شاید مطلقا استراحت ایتمك فکرنده ایسه‌ك اورایه کیده‌لم .

(مابعدی صالی صباح)

استخراجاً طبعی ممنودر

بك اوغلنده اولیون مغازه‌سنه الك صوك مودا البسه‌لکلر وقطیفه‌لرك ورود ایلدیکنی محترم قارئیه‌لریمزه بالخاصه عرض ایدرز .

تکملنه غریك وارمقده اولدیغی هرکسجه مسلمدر.

چینلیرك اویانمه‌سی آوروپا ایچون هیچ بر منفعتی موجب اولامایه‌جغی کبی دول معظمه‌نك سیاسیات عمومیه اوزرینه ایتمش اولدقلری تأثیر نفوذی دخی مستقبلده کسر ایده‌جکی ملحوظ بولندیغندن ، بالطبع چین ممالك واسعه‌سنده بر انقلاب جمهوری وجوده کلمسنه جدی برنظر ایله باقامازلر .

ذاتاً ، اوتەدنبری هر ایشه قاریشمقده اولان آلمانیا بوجهتی بروسیله ایله بوندن مقدم اظهار ایده‌رك ، بونك غربه مدهش برمخاطره تشکیل ایده‌جکنی بیان ایتمشدی .

اقوام شرقیه میانده برموقع مهم اشغال ایتمش اولان عثمانلیلر ، آوروپایه دیکرلرینه نسبةً دها یقین بولندقلری جهتله، بالطبع شرقه عائد مسائلده دیکرلرندن دها زیاده علاقه‌دار بولنمقده‌درلر .

بالخاصه شو صوك زمانلرده ایتالیانك معاملهٔ شقاوتکارانه‌سندن طولایی بلا استثنا عموم عالم مطبوعات عثمانلی ملتنك حرکات صلحجویانه‌سی ملایمه‌سیله اوزون صحیفه‌لر درج ایتدیلر .

شرق اقوامی آره‌سنده الك اول عصر حاضرك ضروری احتیاجاتنی وملل متمدنه‌یه قارشی یکانه سلاح اولنرلمثلو مدنی اولمق اولدیغنی آکلایوب، شمدی‌یه قدر واقع اولان ضرردلری ویهوده بحرانلری نظر اعتباره آلەرق ، تلافیٔ مافات ایتمك اوزره ، بلا افاتهٔ زمان ایشه تشبث ایدینه عثمانلیلر اولمشلردر .

صرف کندی موجودیتنی محافظه واصلاحات داخلیه ایله اشتغاله حاضر لانمقده اولان برحکومتی، آوروپانك کتلهٔ معظمه‌لرندن برینه منسوب ایتالیانك فعالیت غیرمشروعه‌سیله ، صعب المرور برطریقه سوق ایتمکله بوحالدن ملل غربیه‌نك شرقده انکشافات ترقیه‌یه حسود برنظر ایله باقه‌سندن بشقه نه کبی برنتیجه استنباط اولنه بیلیر؟

بناءً علیه سیاسیات عمومیه‌یی ضمناً تحت نفوذ لرینه آلمش اولان کرك ائتلاف مثلث وکرکسه اتفاق مثلث ایله زیاده‌سیله دوراندیشانه حرکت ایتمك الزمدر .

پك مهم وقایع تاریخیه‌نك جریان ایتمکده اولدیغی شوصیره‌ده ، ملتك سرنوشتی زمامداران امور دولت انده اولدیغندن ، سیاسیات عمومیه‌نك مخاطره‌لی امواجنه شدید برمقاومت کوسترمك اوزره، بتون فعالیت ینه باشده بولنانلرك‌سی ووزرشلرینه متوقفدر، ایشته بوسببدن طولایی سفینهٔ دولتك ساحل سلامته چیقارلماسی خصوصنده

سیاسیات عمومیه

ساحل سلامت

عصر حاضرك تاریخ سیاسی ومدنیسنده ، شو صیره‌لرده مهم برتحولات وقوعه کلمکده اولدیغی هرکسجه معلومدر .

ازمنهٔ قدیمه‌دکی طرز اداره‌لر ، آوروپاده بوندن عصرلر مقدم رفع واملحا ایدیلدیرك، اونلرك یرینه، مشروطیتلر جمهوریتلر قائم اولمش ایکن، ممالك شرقیه‌نك قسم اعظمنده بوقبیل حکم وحقوق عامه‌یه موافق اصول واداره‌لرك موجودیتنه شیمدی لزوم کورلمکده‌در .

حکومات شرقیه‌نك الك اسکیلرندن بولنان ایران خلقی، پك واضح اولان برحق صریحنی اله کچیرمك اوزره نه‌قدر مشکلات وصعوبتلره معروض بولنیور ؟ فقط بز ایرانده مشروطیتك اعلانی ویاخود ابقا اولنوب اولنمایه‌جغنی برطرف ایده‌رك ، مبدأ اعتباریله مسئله‌یی تدقیق ایده‌جك اولور ایسه‌ك ، اورادە حسن انتظامه، ویاخود تعبیر دیکرله حقیقی برترقی‌یه طوغرو قسماً اولسون برجریان حسیات باسلادیغنی پك سهولتله کوره‌بیلیرز .

شرقك دها درین جهتلرینه عطف نظر ایده‌جك اولور ایسه‌ك ، اورادە دخی عینی حالت روحیه‌نك تظاهری کوزیمزه چارپار .

بوکون دنیانك الك جسیم ایمپراطورلغی واك زیاده کثرت نفوسه‌مالك بولنان چینی پیش تأمله آلالم : اعصار عتیقه تاریخنی قاریشدیره‌جق اولور ایسه‌ك، چینلیرك حال حاضرده صحنهٔ مدنیت اوزرنده عرض اندام ایتمکده اولان اقوام متمدنه‌نك خوابکاه غفلتده بولندقلری زمان عصر حاضرده مثلی نادر برطاقم کشفیات الده ایتدکلرینی کوررز .

فی الحقیقه، چینلیرده مهیای انکشاف براستعداد موجود اولدیغی براهین ایله مرتبهٔ ثبوته وارمش برحقیقتدر .

چینده براختلال وقوعه کلدیکنه دائر وارد اولان صوك تلغرافنامه‌لری کوزدن کچیرنلر اورادەده ادارهٔ مطلقه‌نك باعث استکراه موجودیتنی احساس ایتمکه باشلادیغنی واضح صورتده کوررلر .

صورت عمومیه‌ده ، اقوام شرقیه دخی لباس مدنیتی اکتسا ایتمکه حاجت ولزوم مس ایتمکده‌در. مدنیتك بدایت ظهوری شرق اولوب، حال

հանդէպ։ Անգուգականն Միհրդատ Հայկազն մինչեւ իսկ ցաւ յայտնեց և բրօքնոյս քաչեց «Բիւզանդիոն»ի էջերուն մէջ իր սիրական և այլեւս պատմական և ուխտաւորական Ափրիկեան բանտին իտալական մարտանաւերուն կողմէ ռմբակոծուելուն համար։ բայց ճշմարտութիւններ կան զորոնք ամենէն աղգայնամոլ երիտասարդ Թուրքերն ու մեր բարեմիտ Միհրդատ Հայկազն անգամ չեն կրնար ուրանալ, ճշմարտութիւններ, արդարև դառն, զորս կ'արժէ անկեղծօրէն մտմտանել։ Այսօր ամէն թուրք, փչելով, ֆչալով, բորբոքելով, կրակ ժայթքելով հանդերձ մահաբուռնիներու և հրաբուխներու երկրին դէմ, ներքնապէս հպարտուած է որ երբ երկու տարի վերջը Ափրիկեան Տրիպոլիս այցելութիւն մը տայ, երկիրը բոլորովին կերպարանափոխուած պիտի տեսնէ։ Փոխանակ Ափրիկ-Արեւելեան աղտոտ քաղաքներու և գարշելի գիւղերու, փոխանակ անապատներու, պիտի դտնէ իրմէ երազի մը մէջ, եւրոպական մաքուր քաղաքներ, լայն պողոտաներ, հոյակապ շէնքեր, հաղորդակցութեան արագ և հանգստաւէտ միջոցներ. մէկ խօսքով Ֆրանգաբերութիւն, Յառաջդիմութիւն, Երջանկութիւն, ճիշդ ինչպէս որ նոյնը տեսաւ այն երկիրներուն մէջ որոնք հետզհետէ Թրքական լուծէն այս կամ այն կերպով ազատեցան, ինչպէս Բուլգարիա, Յունաստան, Սերպիա Պուլկարիա և մի չնչ անգամ փոքրիկ Կրետէ։

Որքան ցաւալի, կսկծալի է օսմանցիի մը համար մտածել որ ժամանակաւ իր իշխանութեան տակ գտնուող պզտիկ ցեղեր զինքը զլեցին, յառաջ անցան քաղաքակրթութեան շաւղին մէջ և ինքն ուր որ է՝ հոն կը մնայ տակաւին։

Ա՛ւ ի՜նչ տխուր բան է որ մինչեւ անդամ տարիներով Եւրոպայի ամենէն զարգացած կեդրոնները ապրող Թուրքեր, և նշանաւոր Թուրքեր, իրենց երկրին մէջ կարեւոր պաշտօններու գլուխ կոչուին և չի կարենան, գոնէ մերձաւորապէս իւրացընել Եւրոպայի քաղաքակրթութիւնը։

Տրիպոլիսը կրնցուցինք։ Երանի թէ անով միայն մնայինք։ Իսկ թէ ասիկա ըլար մեր միակ և վերջին կորուստը։ Ո՜չ, սակայն, ո՛վ օսմանցի եղբայրներ, ատով չպիտի գոհանան դժբաղդաբար, եթէ երբեք այս անգամ ալ օգտակար դաս մը չառնենք—ինչպէս չառինք մինչեւ ցարդ—մեզ սպառնացող վտանգէն։

Ի՞նչ ըրինք կայսրութեան ամենէն խոստացող Արեւելեան Նահանգներուն յառաջդիմութեան համար մինչեւ ցարդ։ Հինգ դարէ ի վեր Անատոլուն օսմանեան իշխանութեան տակ կը գտնուի, և տակաւին, այդ հեռաւոր անկիւնները ո՛չ միայն երկաթուղիներ, այլ չնորհքով խըճուղիներ անդամ գոյութիւն չունին։ Զգենք այս կէտը, բայց և ո՛չ իսկ կանոքի, ինչքի, պատուոյ ապահովութիւն կը տիրէ այս դժբաղդ երկիրներուն մէջ, որոնք սակայն, զարգացած, յառաջդիմասէր պետութեան մը ձեռքին տակ աշխարհիս դրախտը կրնային դառնալ։

Վերջերս Հայաստանի դանդաղն անկիւններէն ստոյգ տեղեկութիւններ ունինք, որոնց համեմատ քրիստոնեայ տարրերը Օրթօտոքսութեան կը դիմեն Ռուսիոյ պաշտպանութիւնը վայելելու համար, զի այլեւս իրենց կեանքը անտանելի դարձած է։

Ի՞նչ պիտի ընեն Թուրքերը եթէ վաղը միւս օր Ռուսիա Հայաստան արշաւէ և գրաւէ դանի յանուն մարդասիրութեան և քաղաքակրթութեան...։ Մենք ասիկա հաւանականութիւն մը և մեծ վտանգ մը նկատենք որմէ խուսափելու միակ պայմանն է Անատոլուն փութոյ պնդութեամբ բարեկարգել լարին եւրոպական իմաստով։

Ո՛վ որ լսելու ականջ ունի թող լսէ։

ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

ՀԵՐՔՈՒՄ

Պատ. օրաթերթիդ 7664 թիւին մէջ հրատարակուած՝ «Ցարութիւն Պատրիարք Վեհապետեան Լրպրուսի Ցիշողութիւններով» վերնագիրը կրող Պ. Դր. Նիկողոսեանի յօդուածի յառաջաբանին մէջ զարմանքով կարդացի սա տողերը. «իսկ մահկանացուն կնքելուց յետոյ (Ցարութիւն Պատրիարքը) չարժանանալ Էջմիածնի կողմից ամենանչուք հոգեհանդստի անդամ, —սա այնպիսի աղաղակող գոյթակղական մի դէպք է, որ նմանը դեռ չէ արձանագրուած Էջմիածնի տարեգրութեան սրբազուր էջերի մէջ։»

Իրողութիւնը բոլորովին հակառակն է։ Երբ Տ. Ցարութիւն Պատ. իրաքի մահը գուժող հեռագիրը հասաւ Էջմիածին, հանգուցեալ երջանկայիշատակ Հայրապետը հարցուց հին միաբաններուն՝ թէ տոյժրութիւն կայ Մայր Տաճարին մէջ հոգեհանգիստ կատարել Տաճկաստանի վախճանող պատրիարքներուն համար։ Դէպորդ Սուրէնեան և Սուքիաս Պարգեան արքեպիսկոպոսները պատասխանած էին՝ թէ կը յիշեն, որ միայն Ներսէս Պատրիարքի համար կատարուած է, իբրեւ Ամենայն Հայոց ընտրեալ կաթողիկոսի։ Այն ատեն Նորին Սրբութիւնը կարգադրեց, որ պատշաճի վրայ վախճանող Երուսաղէմի և Կ. Պոլսոյ Պատրիարքներուն համար Ս. Էջմիածնի մէջ հոգեհանգիստ կատարուի յետ այսու, ինչպէս և հոկտ. 24ին Մայր Տաճարին մէջ իր նախագահութեամբ Տ. Ցարութիւն Պատրիարքին համար հանդիսաւոր պատարագ և պաշտօն տեղի ունեցաւ։ Ժամարարն էր Յուսիկ արքեպ. Մովսէսեան։

Մայր Աթոռի պաշտօնական ամսագիրը այս լուրը հաղորդեց հետեւեալ կերպով.

«Հոգեհանգստեան պաշտօններ կատարուեցան Մայր Տաճարում հոկտեմբերի 24ին Երուսաղէմի Պատրիարք հանգուցեալ Ցարութիւն արքեպիսկոպոսի համար... Ներկայ էր Վեհափառ Հայրապետը և խուռն բազմութիւն աղօթաւորների։» («Արարատ», 1910 № 11, երես 1028)։

Յօդուածագիր յարգելի պարոնը եթէ աչքէ անցուցած ըլլար Արարատի յիշեալ համարը, անշուշտ այդ տխրալի մէջը չէր իյնար և կծու ակնարկներ ու տարապարտ մեղադրանքներ ուղղէր դէպի Ս. Էջմիածնի Միաբանութիւնը և հանգուցեալ Հայրապետը։

ՍԵՍՐՈՊ ՎԱՐԴ. ՆՇԱՆԵԱՆ

Երուսաղէմ

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔԵՒԻՏԱԼԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԿԱՏԱՂԻ ԿՈՒԻՆԵՐ ԱՓ. ՏՐԻՊՈԼԻՍԻ ՄԷՋ

Քաղաքական կացութիւնը միշտ անփոփոխ կը մնայ։ Աւստրիա և Գերմանիա կը չնան խնդրին լուծում մը գտնել, սակայն հաւանական չէ որ արդիւնք մը առաջ գայ։ Միւս կողմէ, Երրեակ Համաձայնութեան պատկանող տէրութիւնները ոչ է դիտում չեն ըներ, թուրքեւիտալական կնճիռը հարթելու համար, որ առայժմ անլոյծ կը թուի։ Արտասահմանէն հասած լուրերուն համաձայն, Աւստրիա և Գերմանիա համաձայնած են՝ դեսպանախորհուրդի մը դումարումը առաջարկելու համար։ Այդ դեսպանախորհուրդին պիտի մասնակցին հինգ մեծ տէրութիւնները, Ափրիկեան Տրիպոլիսի խնդիրը կարգադրելու համար։ Իւրաքանչիւր տէրութիւն երկու պատուիրակ պիտի ունենայ այդ դեսպանախորհուրդին մէջ։ Կ'ըսուի թէ այդ առաջարկը լաւ ընդունելութիւն չպիտի գտնէ միւս տէրութեանց կողմէ, քանի որ Աւստրիա մերժեց նմանօրինակ առաջարկ մը, Պոսնա-Հէրսէգը կցած ատեն։ Միւս կողմէ ալ կը ծանուցուի թէ Իտալիա վերջին օրերս հաւանութիւն յայտնած է հաշտութիւն կնքելու Թուրքիոյ հետ, իբր հիմ ընդունելով Թուրքիոյ անուանական գերիշխանութիւնը Ափ. Տրիպոլսի վրայ։ Բայց օսմ. կառավարութիւնը կը յայտարարէ թէ իրական գերիշխանութիւնը միայն կ'ընդունի։ Թուրք թերթ մը կը հաւատայ թէ բոլոր տէրութիւնները լաւագոյն որամադրութիւններ ունին Թուրքիոյ նըկատմամբ և ուժ կուտան օսմ. տեսակէտին։ Բայց առայժմ դրական բան մը չկայ մէջտեղը ու կռիւները կը շարունակուին Ափրիկեան Տրիպոլսի մէջ։

*** Սթէֆանի գործակալութիւնը Տրիպոլսէն սա հեռագիրը ստացած է, հոկտ. 26 թուով.— Այս առտու ժամը 5.20ին, հանդարտ անցուած գիշերէ մը յետոյ, կը կանխատեսուէր որ Թուրքերուն կողմէ նոր յարձակում մը պիտի գործուի, որոնք հեռագնետ կը մօտենային արաբական ստուար ուժերու օգնութեամբ։ Զինեալ մեծ ուժ մըն էր ատ, 6000 հոգիէն աւելի։ Ինչպէս մեր սաւառնակները ծանուցած էին, այդ ուժերը Ազիզիայի ճամբուն վրայ կը յառաջանային։ Երէկ ցերեկ այդ ուժերուն միացան զինեալ մեծ խումբեր։ Արդարև, յարձակումը տեղի ունեցաւ։ Նախ յարձակեցան Թուրք և արաբ հնձկազունդերը, որոնք մեր ամբողջ դիմն երկայնքը կ'երեւային։ Այդ գիծը Տրիպոլսի չուրջը կը տարածուի։ Թշնամիները երեւալուն պէս, վտանգի ազդանշանը արուեցաւ, իսկոյն հրացանաձգութիւն մը լսուեցաւ մեր դիմն ամբողջ երկայնքը, հրացանաձգութիւն մը որուն հետեւանքը սա եղաւ որ յարձակողները ետ քաշուեցան կորուստներով։ Սակայն քիչ յետոյ նորէն յարձակեցան, հետեւակազօրքի բազմաթիւ Ջոկատներու օգնութեամբ, որոնք կանոնաւոր և անհնարն զինուորներէ կը բաղկանային։ Յարձակումը դիմադրուեցաւ նախ մեր ճակատին և յետոյ մեր ձախ թեւին վրայ։ Թշնամին փորձեց չրջաւիկ չարժում մը ընել։ Մեր աջ թեւին դէմ եղած ցոյցի մը հանդամանքը ունէր։ Կռիւը սաստիկ եղաւ, մանաւանդ կեդրոնին մէջ, Հանին դիրքերուն, Մէսրիի ամրոցին և Պուամէլիանայի միջեւ։ Թշնամին կատաղօրէն յարձակեցաւ, մեր զինուորներուն կողմէ պաշտպանուած խրամատները անցնելով։ Թշնամին դէպի առաջ մղեց իր ցրուած գիծը, զոր կ'ուժեղցնէր հետզհետէ, երկու պահեստի մեծ գունդերէ նոր զինուորներ առնելով։ Յետոյ թշնամին միահամուռ կերպով յառաջացաւ ու մեր ծայրայեղ ձախակողմին վրայ խուժեց, փորձելով մեր գիծը ճեղքել։ Ինքս բուռն կռիւ մը տեղի ունեցաւ, բայց մեր ձախ թեւը չրջապատելու փորձը ի դերեւ ելաւ եւ յարձակողները տիպուեցան նահանջել ծանր կորուստներով։ Գարամանլիներու դամբարանիներուն վրայ դրուած Ֆրուբի մեր չորս հրեանիները կը ռմբակոծէին զանոնք։ Սակայն արաբական քանի մը ջոկատներ յաջողեցան մեր ճակատն հասնիլ մինչեւ նէֆա պէյի վիլլան։ Մեր ճակատին վրայ մղուող կռիւը դորմնցուց իր սաստկութիւնը և մեր աջ թեւը համակիչորն չարժումով մը յառաջանալով յարձակում մը բրաւ թշնամիին վրայ, Սիկիֆիա գրահաւորին թնդանօթներուն օգնութեամբ, որ կարկարէչի առջեւ խարսխած է։ Թրքական հրետանին փորձեց միջամտել, բայց չյաջողեցաւ։ Մեր զինուորներուն կրած կորուստները ծանր չեն։

*** Ռիմէր սա հեռագիրը ստացած է Մալթայէն, հոկտ. 27 թիւով.—Տրիպոլէն հասած անձնական նամակ մը կ'ըսէ թէ Թրքական ուժերը օրէ օր կ'աւելնան և հիմա 60,000ի կը հասնին։ Երկուչաբթի օրուան յարձակումին ատեն քիչ մնաց որ Իտալացիները փճանային, հակառակ իրենց ցոյց տուած քաջութեան. ամենամեծ դժուարութիւն քաշեցին այդ յարձակումին դիմադրելու։ Տրիպոլսի ապտամբութիւնը զսպուած է կատարի կռիւ մը յետոյ, ուր Իտալացիները 180 հոգի կորնցուցին։ Ամէն օր 40-50 Արաբներ հրացանի կը բռնուին։

*** Սթէֆանի գործակալութիւնը սա հեռագիրը ստացած է Հռոմէն. «Ովասիսներու մաքրագործումը կը շարունակուի։ Զէնք կրող ամէն անձ հրացանի կը բռնուի։ Տրիպոլսի դռներուն մօտ գտնուող Պէէվի գիւղերու տունները և խրճիթները կրակի տրուած են։ Այսուհետեւ կարելի է վստահ ըլլալ թէ մեր դիրքերուն ետեւ ապահովութիւն կը տիրէ։ Քաղաքը հանդարտ է։ Սերպիա շոգենաւը, իր մէջ ունենալով 600 արաբ տարագիր, դէպի Թրէմիթի կղզին ճամբայ ելած է։ Հոսմի կացութիւնը լաւ է։

*** Հավասի գործակալութիւնը Տրիպոլսէն սա հեռագիրը ստացած է հոկտ. 26 թուով. «Իտալական զինուորները գրաւած են նախորդ օրերու գծին առջեւ գտնուող ինքնապաշտպանութեան գիծ մը, նկատելով որ ճակատին հանդէպ վրուած դիմները կ'ապահովեն օգը և ջուրը։ Բանակին նոր ճակատը, որ աւելի սեղմուած է, պահեստի ուժեր կ'ընծայէ զինուորներուն։» Օսմ. գործակալութիւնն ալ այդ լուրը հաղորդէլ յետոյ, կը փութայ ասելու թէ Իտալացիները կը վախնան ներսերը յառաջանալէ, Թուրքերու և Արաբներու յարձակումէն վախնալով, ուր իրենց զինուորները զրահաւորներու պաշտպանութեան տակ կը պահեն։

*** Բ. Դուռ հաթած պաշտօնական հեռագիրներու համաձայն, Տրիպոլսի մէջ Արաբները նորէն յարձակում ընելով իտալական զինուորներուն վրայ, ծանր կորուստներ պատճառած են։ Իտալացիներուն կորուստը 2500 հոգիի կը հասնի։ Մեծ քանակութեամբ ռազմամթերք ու պարէն գրաւած են։ Արաբները քաղաքին մօտենալով կարեւոր կէտերը գրաւած են։ Պէնկազիի չուրջը կռիւները կը շարունակուին։ Իտալացիները դեռ չեն կորցած գրաւել քաղաքը։ Միւթէսարիֆը կը հրամայէ զինուորներուն։ Թշնամին մեծ կորուստներ կը կրէ։ Հոմսի մէջ կատարուած սաստիկ կռիւը 24 ժամ տեւած է։ Իտալացիները կատարեալ պարտութեան մատնուելով 500 հոգիէ աւելի սպաննուած և բազմաթիւ վիրաւոր ունեցած են։

*** Մաթինի Պոլսոյ թղթակիցը հոկտ. 24 թուով կը հեռագրէ.— Ոչ մէկ նոր իրողութիւն կուգայ լուսաբանել կացութիւնը, որ միշտ մութ կը մնայ։ Պէնկազիի մէջ Իտալացիներուն կրած անյաջողութիւնը և մանաւանդ սա համոզումը թէ Ջուրի պահասութիւնը անկարելի պիտի դարձնէ Իտալացիներուն յառաջխաղացումը դէպի Տրիպոլսի ներսերը, Թուրքիան կ'ամրանդնէն դիմադրութեան գաղտնարանի մէջ։ Նոյն իսկ Սաիտ փաշա, Պառոն Մարշալի կրնկակի և ստիպողական դիմումներուն հակառակ, չի համարձակիր հաշտութեան խօսքը ընկալու։ Մնաց որ, բանակցութեանց ո և է հիմ չէ գըտնուած դեռ։

*** Իտալական կառավարութիւնը սկսած է օսմ. հպատակները վտարել Իտալիայէն։

*** Օսմ. Բօմիթէի նախաձեռնութեամբ Ափ. Տրիպոլիսի պաշտպանութեան համար ընկերակցութիւն մը կազմուած է, որ մասնաճիւղեր պիտի ունենայ երկրին բոլոր քաղաքներուն մէջ։

*** Իտալիոյ զին. իշխանութիւնները հրամայած են փութացնել նոր արշաւախումբի մը կազմութիւնը, որ Տրիպոլիս պիտի դրկուի։ Բաւական թուով կամաւոր ներկայացած չըլլանուն, վիճակարկութիւն կը կատարուի զօրագունդերու մէջ։

*** Լիվատիա դացող օսմ. պատուիրակութեան մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայուի։ Կը կարծուի թէ այդ պատուիրակութիւնը Ռուսիոյ Զարին հետ պիտի խօսի նեղուցներու խնդրին և Պալքանեան դաշնակցութեան վրայ։

*** Իտալական թերթերը կ'ըսեն թէ վաճառականութիւնը և ճարտարարգործութիւնը վնասներու ենթարկուած են։ Արեւելքի Ջուրերը երթեւեկող շոգենաւերը դադրեցուցած են իրենց երթեւեկը, գրաւումէ վախնալով։ Գործարաններէն ոմանք իրենց աշխատաւորներուն մէկ մասը ճամբած են։ Թունուզի մէջ պոյքոթ կը մղեն Իտալացիներուն դէմ։

*** Մէսաճերօ կ'ըսէ թէ իտալական թորբիլատաւեր պաշարած են Լէմնոս, Միտիլլի, Կիպրոս, Հռոդոս և Սամոս կղզիները, օսմ. նաւերուն դուրս ելլելը արգիլելու համար։

*** Բոլերան աւեր կը գործէ իտալական բանակին մէջ։ Կղզիացման տաղաւարները հիւանդներով լիցուած են։ Հռոմէն բժիշկներ զրկուած են Տրիպոլիս։

*** Թուրքեւռուս դաշնակցութեան մը մասին Թանինի հրատարակած յօդուածները լաւ ընդունելութիւն գտած են ռուսական մամուլին մէջ։ Պաշտօնական չըրջանակներուն և հանրային կարծիքին վրայ ալ լաւ ազդած են։ Մամուլը տարադիր է այդ մերձեցման։ Քաղաքական չրջանակներու մէջ կը կարծուի թէ Թուրքեւռուս զինակցութենէն առաջ Պալքանեան դաշնակցութիւն մը պէտք է կազմել։

*** Վիէննայէն սա հեռագիրը ստացած է Թայմզ. «Ամէն օր համարձիք է Սաիտ փաշայի ըրած խօսքերուն իսկական նշանակութեան մասին։ Եպարքոսը պարզապէս մտադիր է օգուտ քաղել եւրոպական մրցակցութիւններէն, որպէս զի կարենայ Թուրքիան աղտոտել ներկայ փափուկ կացութենէն և տեսակ մը մրցում առաջ բերել տէրութեանց միջեւ։ Սակայն տարակուսելի որ այդ նպատակը իրագործուի, թէև հայրենասիրական ըլլայ ան։ Մինչ եւրոպական մամուլը կը փորձէ հասկնալ թէ Եպարքոսը Երրեակ Զինակցութեան կողմը կը հակի՞ թէ Երրեակ Համաձայնութեան, լաւ կ'ըլլայ դիտել տալ որ օսմ. կայսրութիւնը կրնայ տակաւին երկար կեանք ունենալ Եւրոպայի և Ասիոյ մէջ, սակայն այս պահուս Եւրոպայի կամ Պալքաններուն մէջ չկայ ձեռնհաս պետական մարդ մը որ կարենայ ստուգապէս ըսել թէ տասերկու ամիս ետքը Թուրքիա զօրաւոր պետութիւն մը պիտի մնայ։ Թուրքեւիտալական կնճիռը ծածկող քօղը Ափրիկեան Տրիպոլսի խընդիր չէ միայն, այլ ինդիրը կը գառնայ սա բանին վրայ թէ Թուրքիա պիտի կրնա՞յ աղէտէ մը ազատիլ։ Բնականաբար մենք համամիտ չենք Թայմզի այս յոռետես գուշակութեան։

*** Պերլին օսմ. դեսպանատան զինուորական կցորդ և ազատութեան հերոս էնվէր պէյ Պէնկազի հասած է, թուրք թերթի մը ըսածին նայելով։ Յայտնի չէ թէ յարձակման ատեն հո՞ն կը գտնուէր։

*** Տրիպոլսէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ իտալական երկու վաշտեր պաշարուած են օսմ. զինուորներու և Արաբներու կողմէ։

*** Ցօն ատր Կոյց զօրավարը գերմանական թերթի մը միջոցաւ կը պատասխանէ Օսմ. Յորդորդարանին մէջ երեսփոխանի մը կողմէ եղած յայտարարութեան, որուն համաձայն, Տրիպոլսի թուրք զինուորները դէպի ներսերը քաշուած են, գերման զօրավարին յանձնարարութեամբ։ Ցօն ատր Կոյց զօրավարը կ'ըսէ թէ այդ դադարումը անկեղծօրէն յայտնած է բարեկամներու և հին ընկերներու ուղղած նամակներուն ու Նոյէ Ֆրայէ Բրեսէի մէջ։ Սակայն չի կարծեր որ այդ խորհուրդը վճռական դեր մը կատարած ըլլայ, քանի որ ուշ հասած էր Պոլիս։ Զօրավարը կ'ուզեցնէ թէ օսմ. ընդհ. սպայակոյտը այդ խորհուրդին ալ պէտք չունի արդեն։

*** Սեֆօյօ թերթը Դամիրէէն հեռագիր մը ստացած է, որով կը ծանուցուի թէ հակահտալական բրօբականտը հետզհետէ կը ասատկանայ Եգիպտոսի մէջ։ Ամենէն աղքատ գիւղացիներն իսկ իրենց լուսան կուտան, սուրբ պատերազմը առաջ տանելու համար։ Մամլոյ բուռն յարձակումներ կ'ընէ Իտալիոյ վրայ։ Իտալական ապրանքներու դէմ մղուած պոյքոթը խստիւ կը շարունակուի։

*** Կառավարութեան կողմէ տրուած որոշման համաձայն, չեղոք նաւերը պէտք է վկայագիր մը առնեն իրենց ճամբայ ելած նաւանգստի պատկանող հիւպատոսէն, արմտիք փոխադրելու համար Սև ծովու նաւանգիստներէն դէպի Միջերկրական, Նեղուցներէն անցնելով։

*** Տէօյչէ Լէվանթէ Լլոյնէ գերման ընկերութեան Կալաբա շոգենաւը երէկ առտու Պոլսոյ նաւահանգիստը հասաւ Տրիպոլսէն, իր մէջ ունենալով 700 թուրք փախստականներ։

*** Բարիզէն հասած լուրեր կը ծանուցանեն թէ Ափրիկեան Տրիպոլսի խնդրին առթիւ տէրութեանց հանդէպ բռնուելիք ընթացքի մասին անհամաձայնութիւն ծագած է Ճիոլիթիի և Սոնինոյի կուսակցութեանց միջեւ։ Ափրիկեան Տրիպոլիս կատարուած արշաւանքէն ի վեր այդ երկու կուսակցութիւնները՝ անհամաձայնութեան մէջ են։ Պ. Ճիոլիթիի կ'ուզէ չափաւորել պահանջումները, ընդհանուր քաղաքականութեան բերմամբ, մինչ Պ. Սոնինօ կը պնդէ Ափրիկեան Տրիպոլսի կցումին վրայ։ Ճիոլիթիի դաշինքը եթէ չարունակէ պնդել այդ մասին, կը վախցուի որ ընկերվարականները և Սոնինոյի կուսակցութիւնը դժուարին կացութեան մատնեն զայն։

*** Բոլոր նահանգներէն Բ. Դուռ հասած հեռագիրներ կը պահանջեն որ պոյքոթի հակառակ իտալական ապրանքներուն դէմ։ Բ. Դուռը պատասխանած է թէ պէտք չկայ պոյքոթի, քանի որ իտալական ապրանքները հարիւրին հարիւր մաքսի ենթարկուած են։

*** Տրիպոլսի և Պէնկազիի մէջ Իտալացիներուն կրած ձախողութիւն հետեւանքով, Լոնտոնի թերթերը կը յայտարարեն թէ Իտալիա պէտք է հաշուի առնէ այն յուսի ազդեցութիւնը, որ այդ ձախողումը պիտի ունենայ երկրին հանրային կարծիքին վրայ։ Ուստի անգլիական լրագիրները կը յայտարարեն չափաւորել իր ձգտումները։

ՄՈՆՏԷՍԿՈՅԻ ՄԸ ՍՊԱՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

Մանասերրի ռուս հիւպատոսարանը պաշտօնեայ մը զրկած է Կրէվէնտ, մոնտրպոլիտին ոսպանութեան առթիւ քննութիւն կատարելու և ոճրին թեւարդիչներուն մասին անշրամէջտ տեղեկութիւններ ստանալու համար։

*** Ռուսական դեսպանը արտաքին գործոց նախարարին հետ ունեցած տեսակցութեան մէջ ցոյց տարարած է թէ Կրէվէնտայի մետրոպոլիտին սպաննութիւնը ցաւագին տպաւորութիւն մը առաջ բերած է Ռուսիոյ մէջ։ Նախարարը ցաւ յայտնելով սպաննութեան առթիւ, բան է թէ կառավարութիւնը երեւան պիտի հանէ ոճրագործները։

*** Կը հերքուի այն լուրը թէ ռուս դեսպանատունը ծանուցագիր մը տալով ինչ մեծ փառքի ու պատուի պիտի արժանանար, ինչ փայլուն դիրք մը պիտի գըրաւէր Եըլտրզի պալատին մէջ, և բոլոր անոնք որ զինքը չէին սիրեր կամ նոյնիսկ կ'ատէին, որքա՞ն ակնածանքով պիտի խոնարհէին իր զօրութեանը առջեւ։ Սամի պէյ այդ հեռապատկերը աչքին առջեւ բերելով, նոր ոյժ ու կորով կը ստանար ու բոլորովին կը մոռնար իր ոսկորներուն ջանչարումը յարաչարժ ուղտին տատանումներէն։

Բան վարկեան ևս այսպէս յառաջացան գրեթէ վազն ի վազ։ Հիմա ա՛լ հեռուն տեսնուած ստուերները որոշ կերպարանքներ առած էին, միայն թէ չէին Սալէհ սխալած էր իր քիչ մը առաջուան հաշիւին մէջ. ո՛չ թէ տասը, այլ ութը ուղտեր միայն կ'երեւային։ Այս ՝կէտը Սամի պէյ դիտել տուաւ Պէտէվիներու մեծաւորին։

— Այո՛, սխալ տեսայ, պատասխանեց Շէյխը։ Բայց աւելի աղէկ, եթէ մեր թշնամիները փոխանակ տասնի՝ միայն ութը հատ են, յաղթանակը աւելի ապահով կ'ըլլայ։

(Շարունակելի)

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԷՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԵՐԷՔՈՐԴ ՄԱՍ

ԴԷՊԻ ԱՆԿՈՒՄ

ԳԼՈՒԽ Գ.

ԱՆԱՊԱՏԻՆ ՄԷՋ

— Արշաւախումբը արդարեւ սկսաւ աւելի արագ երթալ։

Արեւը արդէն հորիզոնին եռեւ անյայտ կ'ըլլար և հաճելի զովութիւն մը կը սիրէր։ Սմինքը լռած էին և միմիայն ուղտերու ոռնաձայնը կը լսուէր աւազին վրայ։

Սամի պէյ, հակառակ իր խօսքերուն, կը սկսէր սոսկալի կերպով յոգնիլ ուղտին անընդհատ երեւէլներէն, այսուհանդերձ ինքզինք կը զսպէր։ Փախստականներուն հետեւէն հասնելու փափաքը այնքա՛ն սաստիկ էր իր մէջ որ մոռցնել կուտար իրեն ամէն գիտցածներ։

Շէյխ Սալէհ և իր ընկերները միշտ կը քշէին իրենց ուղտերը և յաճախ կը ըստիպուէին եռեւնին դառնալ, իրենց միացնելու համար Սամի պէյը որ միշտ հեռու մը մնար։

Ա՛լ գիշերը բոլորովին պատած էր ամէն կողմ, բայց երկինքը այնքա՛ն պայծառ էր որ յստակօրէն կը տեսնուէր անսահման անապատը։ Զորս ժամէ ի վեր այսպէս կ'երթային և տակաւին ո և է հետք չէին տեսներ ընդարձակ մը բաւական եղաւ որպէսզի Պէտէվիներու մեծաւորին ուղտը իր ընթացքը արագէ։ Միւս ուղտերը ինքնաբերաբար հետեւեցան իրենց առաջնորդին օրինակին։

Աւազուտ անապատին մէջ այս արշաւանքը կէս ժամու չափ տեւեց։

— Այո՛, ապահովաբար մեր փնտռած փախստականներն են, ըսաւ Շէյխ Սալէհ, հոն դառնալով ու խօսքը Սամի պէյին ուղղելով, ա՛լ հիմա որոշ կերպով կը տեսնեմ կոր գիրենք, մէկ, երկու, երեք չորս, հինգ, վեց, եօթը, ութը, ինը, տասը հոգի են...։

— Այո՛, այո՛, ըսին միւս Պէտէվիներն ալ որոնք իրենց պետին խօսքերը լսած էին, տասը հոգիի չափ կան և իրենց ուղտերն ալ յոգնած կ'եւերան կոր, որովհետեւ [illegible] առաջ կ'երթան։

Սամի պէյ կրկին զննեց հորիզոնը և երեւցող ստուերները։

— Ճիշդ է, ըսաւ, ես ալ այժմ կը տեսնեմ կոր...։

— Շիտակը չէի յուսար որ այսչափ [illegible] պիտի հասնէինք եռեւնուն, չարուցած ըլլալը քիչ մը ետքը պիտի հաշուեմ։ Հիմա վաղցնենք մեր հեծանելիները։

Նակեց Շէյխ Սալէհ. կ'երեւայ որ ճամբան արգելք մը ունեցած են և տեղ մը կանգ առած... բախտը մեզի յաջող կ'երեւայ և Աստուած մեզի հետ է։

— Միայն թէ ինչ ապահովութիւն ունինք թէ այդ խումբը մեր փնտռած փախստականներէն կազմուած է, առարկեց Սամի պէյ։

— Ներքին ձայն մը ինձի կ'ըսէ որ ա նոնք են, պատասխանեց Շէյխը, արդէն կէս ժամէն յայտնի կ'ըլլայ, որովհետեւ կը յուսամ որ այս ընթացքով չուտով պիտի հասնինք իրենց։

Խօսակցութիւնը հոս կանգ առաւ և ուրիշ ձայն չէր լսուեր եթէ ո՛չ ուղտերու ոռնաձայնը աւազին վրայ։

Սամի պէյ, հակառակ իր անտանելի յոգնութեան և ֆիզիքական տառապանքին, անհուն հրճուանք մը կը զգար այժմ։ Այնքը չէր կրնար զատել հորիզոնին վրայ որոշապէս տեսնուած սև կէտերէն, որոնք հետզհետէ կը մեծնային։

Օ՜հ, եթէ իրաւունք փախստականները ըլլային անոնք, եթէ յաղթող ձեռք ձգէ այդ չորս աքսորեալները և իրենց ընկերները, եթէ ամէնքը մէկէն կարենար Պոլիս տանիլ ու յանձնել Ապտիլ Համիտին, ինչ մեծ փառքի ու պատուի պիտի արժանանար, ինչ փայլուն դիրք մը պիտի գըրաւէր Եըլտրզի պալատին մէջ, և բոլոր անոնք որ զինքը չէին սիրեր կամ նոյնիսկ կ'ատէին, որքա՞ն ակնածանքով պիտի խոնարհէին իր զօրութեանը առջեւ։ Սամի պէյ այդ հեռապատկերը աչքին առջեւ բերելով, նոր ոյժ ու կորով կը ստանար ու բոլորովին կը մոռնար իր ոսկորներուն ջանչարումը յարաչարժ ուղտին տատանումներէն։

Բան վարկեան ևս այսպէս յառաջացան գրեթէ վազն ի վազ։ Հիմա ա՛լ հեռուն տեսնուած ստուերները որոշ կերպարանքներ առած էին, միայն թէ չէին Սալէհ սխալած էր իր քիչ մը առաջուան հաշիւին մէջ. ո՛չ թէ տասը, այլ ութը ուղտեր միայն կ'երեւային։ Այս ՝կէտը Սամի պէյ դիտել տուաւ Պէտէվիներու մեծաւորին։

— Այո՛, սխալ տեսայ, պատասխանեց Շէյխը։ Բայց աւելի աղէկ, եթէ մեր թշնամիները փոխանակ տասնի՝ միայն ութը հատ են, յաղթանակը աւելի ապահով կ'ըլլայ։

(Շարունակելի)

Բ. Դրան պահանջած ըլլայ փութով երեւան հանել Կրէվէնայի մետրոպոլիտին սպանիչները։

ՉԻՆ. ՅՈՒՐԻ ՎԱՃԱՐՈՂՆԵՐԸ

Զեռնոաս պաչտօնատան տրոյժով, մինչեւ ինը ամիս զէնքի տակ չպիտի կոչուին այն նոր զինուորները, որոնք զինուորական տուրք կը վճարեն։

ԻՍՊԱՀԱՆ ՓԱՇԱՏԱՆԱՆ

Քանի մը օրէ ի վեր զրոյց կը շրջի թէ Համիտի սիրական քարտուղար Իզզէթ Պոլիս եկած է և Էրզնգէոյ կամ Վերին Վոսփոր կը գտնուի։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւններ կը կատարէ, փախըստականը գտնելու համար։

ՊԱՇՏԱՐՄԱՆ ՎԻՃԱԿ

Աղեմտար կ'ըսէ թէ այս օրերս երեսփոխաններու կողմէ հաւաքական թղթիր մը պիտի տրուի մարտ 31ի ռէակցիոնէրական չարժումէն յետոյ հաստատուած պաշարման առժամեայ վիճակին նկատմամբ։

ԽԸՐԴԱՒ ՇԵՐԻՖԸ

Առջի օր Սուլթանը, Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ, Սեօյիւլլի զբօսանուով Թօք Գարուի պալատը երթալով Խըրդաի Շերիֆը այցելեց։

ՄԻՏԻԼԻՒԻ ՊԱՆՔԱՆ

Միտիլի Պանքան, որ Իզմիրի մէջ կարեւոր մասնաճիւղ մը ունի, իր վճարումները դադրեցուցած է առժամաբար։ Նոյեմբեր 24ին գումարուելիք Ընդհ. Ժողովին մէջ Պանքային կացութեան վրայ խորհրդակցութիւն պիտի կատարուի։ Զեռնոաս շրջանակներու մէջ ոչ ոք կը զարմանայ Միտիլիի Պանքային վճարումները դադրեցնելուն վրայ։ Նոտոնց յայտնի էր թէ այդ Պանքան իր կարողութիւնէն և դրամագլխէն (30,000 օսմ. ոսկի) վերդրդրելու ձեռնարկած էր։ Կը վախցուի որ Իզմիրի մէջ ուրիշներ ալ վճարմանց դադարում ընեն։

*** Սելանիկի յոյն հասարակութեան պատկանող չատ մը անձեր առանդ դրամ ունին Միտիլի Պանքային մօտ։ Ժողովը-դեան մէջին դասակարդէն բազմաթիւ անձեր և Ցունաց հիւանդանոցը հոն դրած են իրենց դրամները։ Սակայն յոյս կայ որ դրամական հրապարակը չատ չպիտի վնասուի։

ՑՈՊԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՎՐԱՑԵ ՀՍԿՈՂՈՒԹԻՒՆ

Պատերազմական Ատանոյ ոստիկանութեան զեկուցած է որ բոլոր տպարաններուն մէկ ցանկը պատրաստէ, ուր նշանակուած ըլլան բոլոր պաչտօնեաներուն և գործաւորներուն անունները ու բնակատեղիները և ուրիշ մանրամասնութիւններ կ'ըսէ Օսմ. Լոյս։ Կարծենք առաջին անգամն է որ Սահմանադրութեան հաստատումէն ի վեր պէտք կը տեսնուի այսպիսի հսկողութիւն մը կատարելու տպարաններու վրայ։

ՖՈՒՐԻ ՊԷՆ

Համիտի նախկին սենեկապետին համար ծանուցուեցաւ թէ Սենօզ պիտի աքսորուի, կարիպի չըլլալով, Սրչիպեքագոսի կղզիներէն մէկը ղրկել դան, պատերազմի պատճառաւ օսմ. չոգենաւ չերթեւեկելուն հետեւանքով։ Նոր տեղեկութեանց նայելով, Ֆարիզ պէյ խնդրած է որ Պրուսա աքսորուի, որովհետեւ երկու բժիշկներու կողմէ տրուած բժշկական տեղեկագրին համաձայն, Ֆարիզ պէյի առողջական վիճակը չի թոյլատրեր որ Սենօզ աքսորուի։ Ներքին գործոց նախարարութիւնը դեռ չէ որոշած աքսորավայրը։

ԹԻՒՐՔԻԱ ԹԻՃԱՐԷԹ

Վ. Ի ՍԷՆԱՅԻ ՊԱՆՔԱՍԸ

Թիւրքիա Թիճարէթ վէ Սէնայի Պանքային բաժնեթուղթերը տպագրուած և պատրաստուած ըլլալով, որոշուած է առժամեայ բաժնեթուղթերուն տեղ բաժնետէրերուն յանձնել վերջնական բաժնեթուղթեր։ Բաժնեթուղթերէն կը խնդրուի դիմել Թիւրքիա Թիճարէթի վէ Սէնայի Պանքային կեդրոնատեղին, Պոլիս, Նամատատան նեռ., Ֆիլիթիխանէ փողոց, Թիւրքիա խան։ Գաւառներու մէջ գրասենեակ բաժնետէրերը եթէ յանձնարարեալ նամակով թղթատարտուն յանձնեն իրենց առժամեայ բաժնեթուղթերը, հասցէներն ցոյց տալով բացորոշապէս, ի փոխարէն յանձնարարեալ նամակով պիտի տանան վերջնական բաժնեթուղթերը։

Անուանական առժամեայ բաժնեթուղթերուն փոխարէքը եթէ ամբողջապէս վճարուած չըլլայ, վերջնական բաժնեթուղթերու հետ չեն փոխանակուիր անոնք։ Իսկ եթէ անուանական առժամեայ բաժնեթուղթերու տէրերը կը փափաքին վերջնական բաժնեթուղթերը ձեռք բերել, Պանքային Վարչական Խորհուրդին կողմէ 1326 նոյեմբ. 9)22ին տրուած որոշման համաձայն, կրնան փոխարժէքը վճարել ամբողջապէս և իրենց առժամեայ բաժնեթուղթերուն տեղ վերջնական բաժնեթուղթեր տանալ։ Բաժնեթուղթերը չրջարարութեան հանուած տեղ 5, 10, 20, 50, 100, 250, 500, 1000, 1500 բաժնեթուղթեր մէկ անգամէն տարբերութիւններ եղած են։ Արդ 1, 5 և 10 հատնոց բաժնեթուղթերը տպագրուած ըլլալով կը խնդրուի որիշնց տպարելիք դիմումներու մասին քանի մը օր առաջ պանքային իմայ տան թէ ինչպէս կ'ուզեն իրենց բաժնեթուղթերը փոխանակել վերջնական բաժնեթուղթերուն հետ։ 4—2

ՎԱՐԶԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

(Դ. ՏԱՐԻ) (ԹԻՒ՝ 7)

ԿՐԷՎԷՆԱՅԻ ՄԵՏՐԱՊՈԼԻՏԻՆ ԽՆԴԻՐԸ

ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՊՕՇՕՅԻ ԽՕՍՔԵՐԸ

Նիստը բացուեցաւ ժամը 10.35ին. կը նախագահէր Անմէտ Ռիզա պէյ։

Հօձա Իսմէր Ֆէյզի էֆ. կը յիշեցնէ թէ Ֆիդանի երեսփոխան Ճեմի, Պէնկազիի երեսփոխան Եուսուֆ Շէրֆան և Սիւլէյման-էլ-Պարունի էֆ.ները Տրիպոլիս կը գտնուին ուր ինքնապաշտպանութեան գործը կազմակերպած են։ Ասոնց ընտանիքներէն չատերը Պոլիս կը գտնուին։ Երեսփ. Ժողովին վրայ պարտք կը ծանրանայ զնահատական գիրեր ուղղելու ու երեսփոխանի ամսաթոշակներն ալ անոնց ընտանիքներուն յանձնելու։

Ուրիշներ աւելցուցին թէ՝ Ֆէյտար, Բահմի, Ուպէտուլլահ էֆ.ները և Մանսուր փաշա ալ հոն կը գտնուին։

Ֆէյզի էֆ.ի առաջարկը ընդունուեցաւ մեծամասնութեամբ։

Վարչապետական թէղթերէով մը՝ կառավարութիւնը կը պահանջէր իրեն վերադարձնելու Նահանգային օրէնքի նախագիծը, կարգ մը բարեփոխութիւններ կատարելու համար։

Թաղաղ պէյ (Էնկիրի) պնդեց թէ գործադիր իշխանութիւնը Խորհրդարանի իրաւունքներուն մէջ ոտնձգութիւն մը ըրած կըլլայ այս պահանջումը ընելով։ Նահանգային նոր օրէնքը մէկ քանի անգամ փոփոխուած է կառավարութեան կողմէ, ու այս տարի անպատճառ պէտք է քուէարկուի։ Գաւառի մէջ ոչ դպրոցներ կարելի եղած է շինել և ոչ ալ ճամբաներ եթէ վերադարձնենք այս օրէնքը, չպիտի կարենանք վարեցնել։

Ֆէրիտ պէյ առաջարկեց չվերադարձնել օրինագիծը, այլ յետաձգել անոր վիճաբանութիւնը, որպէսզի նոր դաշինքը ժամանակ ունենայ դայն ուսումնասիրելու։

Վարդգէս և Մ. Արիֆ դիտել տուին որ պաչտօնի անցած դահլիճ մը միչտ բրաւունք ունի իր նախորդին կողմէ ներկայացուած օրինագիծերը ետ ուղղիլ և զանոնք բարեփոխելու, որովհետեւ ինք է որ պիտի գործադրէ զանոնք։

Եւ Ժողովը կ'որոշէ ղրկել այդ օրինագիծը, պայմանաւ որ օր առաջ վերադարձուի։

Վարչապետական ուրիշ թէղթերէով մը Ժողովին ղրկուած էր օրինական տրամադրութիւն մը, Պոլսոյ հրկիզեալներէն մէկ տարի կալուածատուրք չառնելու մասին։ Պիտանէի յանձնաժողովին ղրկուեցաւ։

Նախորդ նիստի որոշման համաձայն Ժողովը նախ կղզեղի զինուորական ծառայութեան նոր օրէնքին Գրէ յօդուածով, որուն վիճաբանութիւնը յետաձգուած էր՝ ծովային նախարարութեան կողմէ գալիք ներկայացուցիչին բացատրութիւնները լսելու համար։

Ասկէ առաջ թաղրիներ ներկայացուած էին։ Պոչկէզէնեանի կողմէ՝ որ կառաջարկէր ծովային զինուորութեան դժուարութեանց փոխարէն զանազան դիւրութիւններ ապահովել զինուորներուն, Պուչօ՝ որ կուզէր 18 տարիէն 16ի իջեցնել՝ 2 տարին դեղչելով զործօն ծառայութենէն։ Հասան Ֆէչմի՝ որ դրամական վարձատրութիւններ կառաջարկէ ծովային զինուորներուն համար և Արթաս որ պէտք կը տեսնէր գործօն ծառայութիւնը 5էն 3ի կամ առաւելն 4 տարեան դեղչելու։

Ծովային նախարարին ներկայացուցիչը տեղեկութիւններ տալէ յետոյ ծովային զինուորութեան մասին, ըսաւ թէ ծովային զինուոր մը ոչ միայն կանոնաւոր մարզանքներ կը կատարէ ցամաքին վրայ՝ այլ և մարտանաւերու մէջ թնդանօթի գործածութիւնը պիտի սորվի և դեռ չատ մը մանրամասնութիւններ։ Հինգ տարին անգամ բաւական չէ այսքան բան սորվելու համար։ Ցետոյ ներկայացուցիչը ըսաւ թէ՝ ասկէ վերջ ծովային զինուորպիտի կատարէ 5 տարի գործօն ծառայութիւն և 4 տարի ռիզերվի, իսկ ասկէ վերջ փոխանակ Ռէտիֆի կարգը անցնելու, ուղղակի միւսթահֆիզ պիտի ընենք։

Ցետոյ Ժողովը այս յօդուածը ղրկեց դարձեալ ծովային էնճիւմէնին։

Ժողովը իր երկրորդ մասին մէջ զբաղեցաւ Կրէվէնայի մետրապոլիտին առթիւ Ցոյն երեսփոխաններու կողմէ տրուած հարցման թաղրիով։ Ներկայ էր Ներքին գործերու նախարարը։

Նախ խօսք առաւ թաղրիրը ստորագրողներէն Իզմ. բի յոյն երեսփոխան Էմմանուէլիտա էֆ., որ ըսաւ թէ յոյն ազգը ընդհանրապէս յուզուած է Կրէվէնայի մետրապոլիտին սպանման առթիւ և ասիկա բարոյական դիւրութիւններ ապահովելու համար որ այդ սպանութեամբ, ոճրին հեղինակները, եկեղեցական մը սպանել չեն ուզեր, այլ կ'ըսպառնան ամբողջ յոյն ազգին։ Հիմա կ'ուզեմ հասկնալ թէ կառավարութիւնը ինչ միջոցներ ձեռք առած է այս խուժդուժ ոճրին հեղինակները երեւան հանելու համար։ Կրէվէնայի իշխանութիւնները, ինչպէս կ'երեւի, չափազանց թոյլ զտնուած են և մանաւանդ երբեք հոգածու չեն գտնուած իրենց պատասխանատու հսկողութեան տակ գտնուող վայրերու ապահովութեան։ Ոճիրը գիշեր ատեն չէ գործուած, այլ օր ցերեկով և հասարակաց պողոտայի վրայ։

Ցետոյ խօսք առաւ Թրայան Նալի էֆ. (յոյն) և առաջարկեց որ նախ Ներքին գործերու նախարարը տայ իր բացատրութիւնները և ապէք եւք միայն խօսին թաղրիր տուող երեսփոխանները՝ եթէ անբաւական գտնեն տրուած բացատրութիւնները։

Ներքին գործերու նախարար ձէլալ պէյ խօսք առնելով նախ ընդարձակ և մանրաման տեղեկութիւններ տուաւ ոճրի մասին՝ այդ առթիւ Բ. Դրան եկած հեռագիրներէն առնելով։ Նախարարը դիտել տուաւ որ ոճիրը գործուած չէ հասարակաց ճամբուն վրայ, այլ խիտ անտառի մը մէջ։ Իսկ բացարձակապէս հերքեց մետրապոլիտին թեւերը կտրուած և աչքերը փորուած ըլլալու պարագան։ Մէկ խօսքով նախարարը դանազան մանրամասնութիւններ տալու ուզեց հաստատել թէ՝ այդ ոճիրը գործուած է կրա հրացաններով զինուած յոյն չէթէներու կողմէ, որոնք կամ անձնական հակառակութեան և կամ Մակեդոնիոյ անդորրութիւնը խանգարուած ցոյց տալու մտքով գործած են։

Ցետոյ խօսեցաւ Պօչօ էֆ. որ նախ ապացոյցներով հաստատելէ յետոյ թէ՝ այդ ոճիրը գործած չեն կրնար ըլլալ, ո՛չ յոյները։ ո՛չ ուլահները և ո՛չ ալ Կրէվէնայի չրջականները գտնուող Թուրքերը, ըսաւ թէ Կրէվէնայի մետրապոլիտը սպանողը տիրող հոգեկան վիճակին արդիւնքն է։ Եւ անիկա ապացուցանելու համար ըսաւ թէ՝ կառավարութիւնը մէկ քանի անգամ ոճիրէն քանի մը օր առաջ, թէղեգրէներով ծանուցեր է Ֆէչէրի Ցունաց Պատրիարքարանին թէ՝ Կրէվէնայի մետրապոլիտը ազդերու համերաշխութեան դէմ կը գործէ և հետեւաբար պէտք է որ անիկա տարբեր տեղ մը փոխադրուի։ Ասանկ սպանութիւններով անձերու դէմ չէ որ չարժիլ կ'ուզեն, այլ դաղաբարին դէմ. այսօր մետրապոլիտ մը կը սպանեն և բընականաբար անոր յաջորդողը այլեւս այնքան սրտոտ ու անվախ չըլլար։ այս է այդ կարգի ոճիրներ գործողներու նպատակը։ Եթէ վաղը, օրինակի համար, երեսփոխան մը կամ ինձի սպաննեն, բնականաբար նոր մը կ'ընտրուի և կուգայ, բայց միւս եկողը այլեւս ինձի կամ սպանուողին չափ ճեռնուէր չըլլար։ Երեք տարուան մէջ յաջորդաբար երեք խմբագիրներ սպանուեցան։ առով խմբագիրը չէ որ սպանել կ'ուզէին, այլ Մատուլը։ Պօչօ էֆ. վերջացնելով, իր խօսքը ուղղելով կեդրոնի երեսփոխաններուն ըսաւ. «եթէ չէ՛ կըրնար կառավարիլ այս երկիրը, եթէ անկարող էք այդ բանին, խոստովանեցէք ձեր անկարողութիւնը և քաշուեցէք»։

Ցետոյ դարձեալ բեմ ելաւ Ներքին գործերու նախարարը, ըսաւ թէ՝ բանախօս յոյն երեսփոխաններուն լեզուին տակ բան մը կայ որ չեն ուզեր յայտնել. եթէ որոշ կասկածներ ունին, ըսաւ, թող իմ մօտս դան և ապացոյցներով ցոյց տան ոճրագործները և պիտի տեսնեն թէ՝ անոնք անմիջապէս ձերբակալուելով պիտի պատժուին։ Իսկ գալով մետրապոլիտին, ըսաւ նախարարը, ճէշդ է որ անոր համար քանիցս թէղեգրէր գրուած է Ֆէչէրի պատրիարքարանին, բայց անոր ալ պատճառը սա է որ հանգուցեալ մետրապոլիտը օսմ. չաներուն դէմ կը չարժէր և ըստ այնմ յորդորներ կ'ուղղէր իր հոգեւոր իրաւասութեան տակ գտնուող ժողովրդեան։

Պօշօ.— Ըսկէ՝ երբ չկրցաք Պատրիարքարանի միջոցաւ մետրապոլիտը վերցնել նոյն տեղէն, ընդհանրապէս վերցուցիք դայն մէջտեղէն՝ մեռցնելով։

Ձէլալ պէյ վերջացնելով ըսաւ թէ՝ քննութիւնները առաջ կը տարուին և երբ նոր մանրամասնութիւններ ստանայ այդ խնդրի մասին, կը հաղորդէ։

Կեդրոնը բաւական համարեց տրուած բացատրութիւնները։ Ցոյն և ձախակողմի երեսփոխանները ադմկեցին և Խոնէոս էֆ. հարցապնդման թաղրիր մը տալ ուզեց՝ անբաւական գտնելով տրուած բացատրութիւնները։ Սակայն նախագահը փակեց վիճաբանութիւնը, յայտարարելով որ եղածը պարզ հարցում մըն էր և նախարարն ալ տուած էր հարցման պատասխանը։

Ժողովը յետոյ չարունակեց զինուորագրութեան օրէնքին վիճաբանութիւնը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԽԱՌՆԱԻԶ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆԸ

Արաբկիրի Կրօնական Ժողովի դիւանը և Առաջն. Փոխանորդը նոր գրով մը իրը խառնակիչ կ'ամբաստանեն Խարբերդի Հայ-Հռոմէականաց Առաջնորդ Իսրայէլեան Գերապատիւը և ցաւ կը յայտնեն որ Պատրիարքարանը կարեւորութիւն տալով անոր, հռչակաւոր հայատեաց Նամակը թերթերուն մէջ հրատարակել տուած էր։

ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Ուսումն. Խորհուրդը Ուրբաթ օր նիստ գումարելով Դալաթիոյ Խորհրդարանը, զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով. 1. Մ. Պալասանեանի Հայոց Պատմութեան հրատարակութեան խնդիրը վերջին նկատողութեան առաւ, և տեսնելով որ հակառակ իր թելադրութիւններուն հրատարակիչները կը մերժեն ճանչնալ հեղինակի իրաւունքը և չեն ուզեր գոհացում տալ Պալասանեանի այրիին, որոշեց խնդիրը տեղեկագրել վարչութեան և խնդրել որ ըստ օրինի հղուսի այրիին իրաւունքը ու գանձուի յիշեալներէն յարմար դատուած միջոցներով։ 2. Ուշադրութեան առաւ Մոյց ուսուցչական խնդիրը, դիտելով որ ուսուցիչներէն ոմանց հանդէպ զրկանք տեղի ունեցեր է, որոշեց յանձնարարել տեղւոյն Ուսումնական Խորհրդին, որ կարելին ի գործ դնէ գոհացում տալու անիրաւուած կողմին։ 3. Որոշեց հաստատել Պալաթի և Սպիտակ Մէրմէրի ազգ. վարժարանաց նորակազմ Հոգաբարձութիւնները։ 4. Խորհուրդը զբաղեցաւ միանգամայն գաւառներէն հասած կարգ մը կրթական խնդիրներով, ինչպէս նաև ուսուցչական վկայականներու խնդրանքներով և կարեւոր անօրինութիւնները ըրաւ։

ՊԷՅՔՕԶԻ ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Պէյքօզի քահանան գրով մը յայտնելով թէ՝ Թաղ. Խորհուրդի հինգ անդամներէն չորսն ալ հրաժարած են, կը տեղեկացնէ թէ վարժարանի և եկեղեցիին մատակարարութիւնը չատ դէշ դրութեան մէջ կը գտնուին։ Ուստի այս մասին կարգադրութիւն մը կը խնդրէ։

ՔԷՄԱԽԻ ԱԶԳ. ԳՈՐԾԵՐԸ

Քէմախի առաջն. Տեղապահ Մելքիսեդեկ վարդապետ գրով մը կը գանգատի թէ հօթը ամիսէ ի վեր ընտրուած Գաւառական Ժողովը դեռ կեդրոնի կողմէ չէ վաւերացուած, հակառակ անոր որ չորս անգամ այս մասին դիմում եղած է. Առաջնորդական Տեղապահը կ'ըսէ թէ Գաւառական Ժողովը անվաւեր ըլլալով կարիկի չէլար կանոնական պատգամաւորի ընտրութիւն կատարել, այս մասին ստիպողաբար կարգադրութիւն կը խնդրէ։ Ուրիշ գրով մը Առաջնորդը կը յայտնէ թէ Դոմեր գիւղի Տ. Մարկոս քահանան վախնալով ըլլալով գիւղը անհովիւ կը մնայ և կը խնդրէ որ եկեղեցական բարեկարգութեան հարցը սեղանի վրայ դրուի տգէտ կղերականութենէն ժողովուրդը ազատելու համար։ Սեղուռ լեռան վրայ գտնուած Ս. Լուսաւորիչ վանքին անտառները որոնք Երզնկայի չրջակայ գիւղերէն եկած գիւղացիներուն կողմէ կը ջարդուէին՝ մեծ վնաս հասցուցած են վանքին։ Կառավարութեան եղած բողոքները անօգուտ կ'ըլլան և գուցէ վանքը լքուի, որովհետեւ լեռը չատ բարձր ըլլալուն, վանականները ստիպուած են ուրիշ ամիս փայտ վառել, մինչդեռ փայտի պաչարը հեռվտեռ օտարները կը փճացնեն։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԵՐՊԱՏԱԶԱՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Եէմէնէն կարդ մը Արաբներ ծովեղերք իջնելով դիմաց անցած և յարձակում գործած են Էրիթրէի իտալական գաղթավայրին վրայ։

*** Տրիպոլսի իտալական հրամանատարը արգիլած է իսլամ կիներուն երեսնին գոց պտիլը, որովհետեւ կարգ մը թուրք սպաներ կնոջ տարազով ծպտուած իտալական բանակին մէջ մտած էին, հետազօտութիւն կատարելու համար։ Այդ պատճառաւ քանի մը կիներ սպանուած էին։

*** Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը իր չէզոքութիւնը յայտարարած է Թուրքիւիտալական պատերազմին առթիւ։

*** Միտիլիի անգլ. հիւպատոսը և պաչտօնութիւնը իրենց ընտանիքներով առջի օր հեռացած են։

Օ Լ Ի Օ Ն

336—40 ԲԵՐԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ 336—40

Կը փութանք մեր յարգոյ յաճախորդներուն ծանուցանելու թէ ձմրան եղանակի բոլոր նորաձեւ ապրանքները հասած են արդէն։ Այս ձմրան ամենէն յարգի նորաձեւութիւնը թաւիշն է։ Ոչ մէկ վաճառատուն կրնայ թաւիշներու այնքան զանազանութիւն ընծայել որքան Օ Լիօն վաճառատունը իր նպաստաւոր գիներով։ Նոյնպէս կը ծախուին կիներու քոթիւմներ թաւիշէ և արաբ, թաւշեայ մանթոներ, Լիօնի ամենէն ընտիր մետաքսեղէնները, թաւշապատ բրդեղէններ և տուպլը ֆաս՝ վերջին նորաձեւութեամբ ու բոլոր նորաձեւ կարնիթիւրներ Շրջազգեստներու և Մանթոներու համար։ 24—1

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌԱԿ ՊԷԼԱՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐ

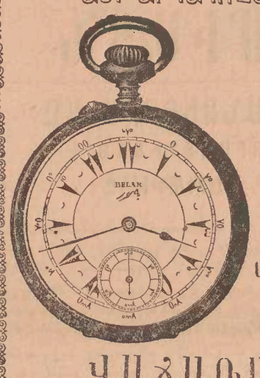

ՄԵԾԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
ԱՄԲՈՂՋ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
Ե. Ս. ՀՈՒՐՄՈՒԶԻԱՏԻ ԵՒ ԸՆԿ.

ՊՈԼԻՍ, ՀԱՎՈՒԶԼՈՒ ԽԱՆ,
ԱՌԱՋԻՆ ՅԱՐԿ, ԹԻՒ 8-10-11

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին ամէն տեսակ գոհարեղէններ, ժամացոյցներ եւ մեծաղէ առարկաներ։ 1—78

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՌՈՒՄԻԼԻ

Մահմուտ փաշա, Բէյօղէր մզկիթին կից, Իլիսաքօ պանքային դէմ, թիւ 25։ Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին ամէն տեսակ ժամացոյցներ, Շղթաներ, Գոհարեղէններ և Արծաթեղէններ, Նուագարաններ, Լեկեարական ամէն տեսակ գործիներ, Թէլֆոն, Սկզանի սպասներ, եւայլն։ Թէ մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ կը ծախուին։

ԱՆՎԻՃԵԼԻՕՐԷՆ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՎ ՇՈՔՕԼԱՆ

ԵԷՍԹԼԷ

coloլան է որ Զուիցերիոյ մէջ, Ալպեանճերու ամենազուս կաթով պատրաստուած է

ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՎ ՇՈՔՕԼԱՆ

ամենեն սննդարար է եւ իր համը ամեն տեղ գնահատուած է։

ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՎ ՇՈՔՕԼԱՆ ԱՄԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

*** Շատ մը օսմ. սպաներ Եգիպտոսի ճամբով Պէնկազի երթալուն համար, իտալական կառավարութիւնը բողոքած է Եգիպտական կառավարութեան մօտ։ Այս վերջինը պատասխանած է թէ, ոչ մէկ ատեն չպիտի կրնայ արգիլել այդ բանը։

*** Տրիպոլսի մէջ Իտալացիներու հետ կատարուած կռուի մը ատեն երեսփոխան Ճեմի պէյ վիրաւորուած է։

*** Իտալիա յիսուն ուսանող կը գնէ Գերմանիայէն, պատերազմական գործողութեանց ատեն գործածելու համար։

ՕՍՄ. ԲՕՄԻԹԷՆ ԴԷՄ

Մանասթրի մէջ մթթիկ մը գումարելով պահանջած են որ Օսմ. Բոմիթէի վարիչներէն ոմանք հրաժարեցուցուին և Բոմիթէն բնաւ չմիջամտէ պետական գործերու մէջ։

ԱԻԱԶԱԿՆԵՐՈՒ ԶԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄ

Դարաքիլիսէի մէջ 17 աւազակներ ձերբակալուած են վերջերս։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսական դեսպանը երէկ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Վարչապետին հետ։

ԹՐՈՒԴ ՎԷ ՄԷԱՊԻՐ ԻՏԱՐԷՍԻՆՏԷՆ

Սյոլն վիլայէթի Իզմիր Նիֆ թարիգինին օն պէշ քիլօմէթրոլդ գըսՓնտա իզրա օլընաճագ թամիրաթ. պէտէլը քէշֆ 112982, խիթամը միւնազասա 15 թըշրընը էվվէլ 327, ասգը միւտտէթի 17 թըշրընը էվվէլ 327։

Այտրն վիլայէթի Սուսա Պէրդամա թարիգի իւզէրինտէ քանին օն տէօրթ ատէտ քէօրրինին թամիրաթը. պէտէլը քէշֆ 42260, խիթամը միւնազասա 15 թըշրընը էվվէլ 327, ասգը միւտտէթի 17 թըշրընը էվվէլ 327։

Էսքիշէհիր վիլայէթի Սէմատիրէք խվէյէ թարիգինին 4+586 մէթրոսը իլէ 52+61 մէթրոսը արաբնաբի իքինճի գըսմընին ինշաաթը. պէտէլը քէշֆ 60026, խիթամը միւնազասա 21 թըշրընը էվվէլ 327, ասգը միւտտէթի 82 թըշրընը էվվէլ 327։

Անգարա վիլայէթի Դուրու Տէրէ իւզէրինէ ինշա օլընաճագ իքի կէօղլի քեարկիր քէօրրիւ հագգընտա. պէտէլը քէշֆ 26275, խիթամը միւնազասա 15 թըշրընը էվվէլ 327, ասգը միւտտէթի 22 թըշրընը էվվէլ 327։

Պուտատ էսամխսի մուհարրէր թամիրաթի հիզարարընտա մուհարրէր մէպալիդ իւէ միւնազասաա վաղ օլընարընտան թալիպ օլանլարը նաֆատ նէզարէթինտէ գումխանանը մախսուսընա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

11 թըշրընը էվվէլ 327

ՕԼԻՕՆ

336—40 ԲԵՐԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ 336—40

Կը փութանք մեր յարգոյ յաճախորդներուն ծանուցանելու թէ ձմրան եղանակի բոլոր նորաձեւ ապրանքները հասած են արդէն։ Այս ձմրան ամենէն յարգի նորաձեւութիւնը թաւիշն է։ Ոչ մէկ վաճառատուն կրնայ թաւիշներու այնքան զանազանութիւն ընծայել որքան Օ Լիօն վաճառատունը իր նպաստաւոր գիներով։ Նոյնպէս կը ծախուին կիներու քոթիւմներ թաւիշէ և արաբ, թաւշեայ մանթոներ, Լիօնի ամենէն ընտիր մետաքսեղէնները, թաւշապատ բրդեղէններ և տուպլը ֆաս՝ վերջին նորաձեւութեամբ ու բոլոր նորաձեւ կարնիթիւրներ Շրջազգեստներու և Մանթոներու համար։ 24—1

*** Շատ մը օսմ. սպաներ Եգիպտոսի ճամբով Պէնկազի երթալուն համար, իտալական կառավարութիւնը բողոքած է Եգիպտական կառավարութեան մօտ։ Այս վերջինը պատասխանած է թէ, ոչ մէկ ատեն չպիտի կրնայ արգիլել այդ բանը։

*** Տրիպոլսի մէջ Իտալացիներու հետ կատարուած կռուի մը ատեն երեսփոխան Ճեմի պէյ վիրաւորուած է։

*** Իտալիա յիսուն ուսանող կը գնէ Գերմանիայէն, պատերազմական գործողութեանց ատեն գործածելու համար։

ՕՍՄ. ԲՕՄԻԹԷՆ ԴԷՄ

Մանասթրի մէջ մթթիկ մը գումարելով պահանջած են որ Օսմ. Բոմիթէի վարիչներէն ոմանք հրաժարեցուցուին և Բոմիթէն բնաւ չմիջամտէ պետական գործերու մէջ։

ԱԻԱԶԱԿՆԵՐՈՒ ԶԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄ

Դարաքիլիսէի մէջ 17 աւազակներ ձերբակալուած են վերջերս։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսական դեսպանը երէկ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Վարչապետին հետ։

ԹՐՈՒԴ ՎԷ ՄԷԱՊԻՐ ԻՏԱՐԷՍԻՆՏԷՆ

Սյոլն վիլայէթի Իզմիր Նիֆ թարիգինին օն պէշ քիլօմէթրոլդ գըսՓնտա իզրա օլընաճագ թամիրաթ. պէտէլը քէշֆ 112982, խիթամը միւնազասա 15 թըշրընը էվվէլ 327, ասգը միւտտէթի 17 թըշրընը էվվէլ 327։

Այտրն վիլայէթի Սուսա Պէրդամա թարիգի իւզէրինտէ քանին օն տէօրթ ատէտ քէօրրինին թամիրաթը. պէտէլը քէշֆ 42260, խիթամը միւնազասա 15 թըշրընը էվվէլ 327, ասգը միւտտէթի 17 թըշրընը էվվէլ 327։

Էսքիշէհիր վիլայէթի Սէմատիրէք խվէյէ թարիգինին 4+586 մէթրոսը իլէ 52+61 մէթրոսը արաբնաբի իքինճի գըսմընին ինշաաթը. պէտէլը քէշֆ 60026, խիթամը միւնազասա 21 թըշրընը էվվէլ 327, ասգը միւտտէթի 82 թըշրընը էվվէլ 327։

Անգարա վիլայէթի Դուրու Տէրէ իւզէրինէ ինշա օլընաճագ իքի կէօղլի քեարկիր քէօրրիւ հագգընտա. պէտէլը քէշֆ 26275, խիթամը միւնազասա 15 թըշրընը էվվէլ 327, ասգը միւտտէթի 22 թըշրընը էվվէլ 327։

Պուտատ էսամխսի մուհարրէր թամիրաթի հիզարարընտա մուհարրէր մէպալիդ իւէ միւնազասաա վաղ օլընարընտան թալիպ օլանլարը նաֆատ նէզարէթինտէ գումխանանը մախսուսընա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

11 թըշրընը էվվէլ 327

*** Շատ մը օսմ. սպաներ Եգիպտոսի ճամբով Պէնկազի երթալուն համար, իտալական կառավարութիւնը բողոքած է Եգիպտական կառավարութեան մօտ։ Այս վերջինը պատասխանած է թէ, ոչ մէկ ատեն չպիտի կրնայ արգիլել այդ բանը։

*** Տրիպոլսի մէջ Իտալացիներու հետ կատարուած կռուի մը ատեն երեսփոխան Ճեմի պէյ վիրաւորուած է։

*** Իտալիա յիսուն ուսանող կը գնէ Գերմանիայէն, պատերազմական գործողութեանց ատեն գործածելու համար։

ՕՍՄ. ԲՕՄԻԹԷՆ ԴԷՄ

Մանասթրի մէջ մթթիկ մը գումարելով պահանջած են որ Օսմ. Բոմիթէի վարիչներէն ոմանք հրաժարեցուցուին և Բոմիթէն բնաւ չմիջամտէ պետական գործերու մէջ։

ԱԻԱԶԱԿՆԵՐՈՒ ԶԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄ

Դարաքիլիսէի մէջ 17 աւազակներ ձերբակալուած են վերջերս։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսական դեսպանը երէկ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Վարչապետին հետ։

ԹՐՈՒԴ ՎԷ ՄԷԱՊԻՐ ԻՏԱՐԷՍԻՆՏԷՆ

Սյոլն վիլայէթի Իզմիր Նիֆ թարիգինին օն պէշ քիլօմէթրոլդ գըսՓնտա իզրա օլընաճագ թամիրաթ. պէտէլը քէշֆ 112982, խիթամը միւնազասա 15 թըշրընը էվվէլ 327, ասգը միւտտէթի 17 թըշրընը էվվէլ 327։

Այտրն վիլայէթի Սուսա Պէրդամա թարիգի իւզէրինտէ քանին օն տէօրթ ատէտ քէօրրինին թամիրաթը. պէտէլը քէշֆ 42260, խիթամը միւն

بالكز اكلر ايچون

مهم برتبشير

قوهٔ بدنيه‌سنى غائب ايتمش اولانلره

« امريتا » نام علاجز ضعيفلانمش اولان ارككى قوتلى وكنج ايدر. ضعف ومايوسيته دوشن برى كنديسنى يكيدن قوت واقتداره مالك ايده‌جك اولان چاره‌يى گنديسنه كوندره‌جكمه امين اوله‌رق بكا تحريراً مراجعت ايده‌بيلور . بوچاره‌نك استعماليله آز برمدتده كنديكزى ١٠ دن ٣٠ سنه كنجلنمش حس ايده‌جكسكز . بكا مراجعت ايدن هراركك طلبنك منتظماً اجرا ايديله‌جكنه امين اوله‌بيلير . بالكز بكا برمكتوب يازوب پوسته مصارفى ايچون اوچ دانه غروشلق پول كوندرمليدر. « آمريتا » دن برنمونه‌يى ـ بوعلاجى استعمال ايتمكز بيلنمامك اوزره ـ برپاكت دروننده آدره‌سكزه كوندر يرم . بكا كوندريلن بالجمله مكتوبلرك اسرارينك كتمنى تأمين ايدرم. تكليفمى تأخيره ويا خود استخفاف ايله تلقى ايتميوب بالعكس كسب عافيت ايچون كلن بومناسب فرصتدن استفاده‌يه چاليشك!

ايشته قارتر سزه ديور : « آرتق مضطرب اولمايك، بكا يازك ، آراديغكز چاره‌يى بوله‌جكسز».

آدرس : غوراشيو قارتر : دائره ٣٠٣ درسعادت غلطه‌ده محمد على پاشا خانده نومرو ٤٩

ԱՐԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ՄԻԱՅՆ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՄԸ

ԱՆՈՐ՝ ՈՐ ԿՈՐՍՆՑՈՒՑԱԾ Է ԻՐ ՖԻԶԻՔԱԿԱՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

«Անոնց համար, որոնք կը տառապին անկարողութենէ», ես պատրաստած եմ գիւղ մը, որ կը բերէ ե՛ւ ուրախութիւն ե՛ւ յոյս։ Ես ունիմ հրաշալի դարման մը անոնց համար, որոնց «Յիղերը» բոլորովին «քայքայուած» են զէշ ունակութիւններու հետեւանքով կամ աննպաստ պարագաներու ազդեցութեան տակ։ Որպէս «ԱՄՐԻԹՈՒ» դարմանին հնարիչը՝ ես պարաք կը սեպեմ հնարաւորութիւն տալ ամէն մէկ անկարող և ջղային մարդու փորձել զայն «բոլորովին ծրիքաւոր», և վստահ եմ որ ան պիտի բերէ առողջութիւն և երջանկութիւն անոնց՝ որոնք լուսեայն կը տառապին։

Իմ դարմանս «բարիք մըն է ամէնուն», որովհետեւ ան կը վերականգնէ առողջութիւնը և ոյժը, բայց մանաւանդ պիտանի է հոն՝ ուր պէտք կայ զօրացնելու սեռական գործարանները, դարմանելով ամբողջ ջղային սիսթէմը։ Ան կը կերկու